

Dönem : 1
Toplantı : 5

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 813

**Çarşı ve Mahalle Bekçileri kanunu tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyon raporu
(Millet Meclisi 1/160; Cumhuriyet Senatosu 1/654)**

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 105)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1629/7935*

30 . 6 . 1966

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 29 . 6 . 1966 tarihli 103 ncü Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Çarşı ve Mahalle Bekçileri hakkındaki kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Millet Meclisi Başkanı
F. Bozbeğli

Not : Bu tasarı 22 . 3 . 1966 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 26 . 4, 3 . 5, 13, 15, 17, 20, 22, 24, 27 ve 29 . 6 . 1966 tarihli 85, 90, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, ve 103 ncü Birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 105)

Geçici Komisyon raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 1/654
Karar No. : 2*

8 . 7 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 29 Haziran 1966 tarihli 103 ncü Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Çarşı ve Mahalle bekçileri hakkındaki kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 30 Haziran 1966 tarihli ve 1629-7935 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Komisyonumuzun 7 Temmuz 1966 tarihli Birleşiminde, ilgili temsilciler de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, bekçi paralarının objektif kıstaslara göre takdir ve tevziinin temini ile çarşı ve mahalle bekçilerinin görev ve yetkilerinin, işe alınma ve çalışma şartlarının, özlük haklarının düzenlenmesini öngörmektedir.

Bilindiği üzere, 29 Nisan 1330 tarihli Çarşı ve Mahallât beğçileri hakkındaki Kanunun 3 ncu maddesinin, beğçi paralarının tâyini, tevzii, cibayet ve tediyesi ile ilgili kısmı, Anayasanın 61 ve 126 ncı maddelerine aykırı görülerek Anayasa Mahkemesince 25 Nisan 1966 tarihinde yürürlüğe girmek üzere 26 Ekim 1965 tarihli karar ile iptal edilmiş bulunmaktadır.

Anayasa Mahkemesi, söz konusu iptal kararında; çarşı ve mahalle beğçi ücretlerinin miktarının tâyini, tevzi tarzı ve cibayet ve tediyesini mahallerinin örf ve teamülüne ve ihtiyacına göre mahallî idare kurullarınca karara bağlanmasına dair mezkûr madde hükmünün, beğçi paralarının tâyin ve tevzi tarzı bakımından objektif bir ölçü koymadığını ve bir malî yüküm olan bu paraların alınmasında konu, matrah ve oranın ve yükümlerinin belirtilmesinin zorunlu olduğunu; ayrıca, kamu hizmeti gören beğçilere ödenmekte olan ücretlerin, Devletçe yapılan harcamalar niteliği taşıdığından bu teşkilâtın ihtiyaçları ile ilgili harcamaların bir bütçe içinde tesbit olunmasını, gerekçe olarak göstermektedir.

Kanun tasarısının gerekçesinde, tasarının, Anayasa Mahkemesinin iptal kararında gösterilen sebeplerin nazarı itibara alınmak suretiyle hazırlanmış olduğu, çarşı ve mahalle beğçileri teşkilâtı gelir ve giderlerinin mahallî kamu tüzel kişileri arasında durumu en müsait ve mütekâmil olarak tesbit edilen il özel idareleri bütçesi içinde gösterilmesinin esas alındığı ve bugüne kadar halktan salma şeklinde idare kurulları kararı ile toplanmakta olan beğçi paralarının, mahallinde teşkil edilecek Takdir ve Tevzi Komisyonları tarafından objektif kıstaslara göre takdir ve tevziinin öngörüldüğü belirtilmektedir.

Ayrıca, 1330 tarihli Çarşı ve Mahallât Beğçileri hakkındaki Kanunun, günün hukukî ve sosyal şartlarını takipten çok uzak kaldığı ve bu teşkilâta çalışan kimselerin her türlü teminattan yoksun bir halde bulunmaları sebebiyle kendilerinden beklenen güvenlik hizmetini tam mânasiyle yerine getiremedikleri hususuna temas olunarak, çeşitli kanunlar içine sıkıştırılan münferit hükümlerle bir kısım ihtiyaçları karşılanmak istenen bu teşkilâtın durumunun, yapılan bu müdahalelerle daha karışık bir hale getirildiği ve hazırlanan tasarı ile bu konunun da halline çalışıldığı ve çarşı ve mahalle beğçilerinin görev ve yetkilerinin, işe alınma ve çalışma şartlarının ve diğer özlük haklarının tek bir metinde toplanmak suretiyle düzenlendiği ve böylece bu teşkilâtın hukukî statüsünün tesbit edildiği ifade olunmaktadır.

Beğçilerin işe alınıp çıkarılmalarını belli usullere ve durumlarını sağlam esaslara bağlayan, özlük haklarını düzenliyen, bu emniyet hizmetinin lâayık olduğu mertebeye ulaşmasını sağlayan; diğer taraftan, bugüne kadar sadece örf ve teamül ve ihtiyaç icaplarına bağlı kalınarak alınmakta olan beğçi paralarının, Anayasa ilkelerine uygun objektif kıstaslara (mesken ve iş yerlerinin emsali rayiç kiralari, malik veya şagillerinin malî durumu, teşkilâtın ihtiyacı, mahallî özellikler) göre takdir ve tevziini temin edecek olan kanun tasarısı, Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisince kabul edilen maddeler, Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

III - Tasarının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması da kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözeü	Kâtip	
Ankara	Ordu	İzmir	Hatay
<i>Turhan Kapanlı</i>	<i>Eşref Ayhan</i>	<i>Ö. Lûtfi Bozcah</i>	<i>Enver Bahadırh</i>
İstanbul	Kırşehir	Sivas	Van
Söz hakkım mahfuzdur	<i>Ali Rıza Ulusman</i>	Söz hakkım saklıdır	Söz hakkım saklıdır
<i>Osman Gümüşođlu</i>		<i>Ahmet Çekemođlu</i>	<i>Ferid Melen</i>

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

ÇARŞI VE MAHALLE BEKÇİLERİ KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel hükümler

MADDE 1. — Belediye hudutları içinde çarşı ve mahalle bekçileri teşkilâtı kurulur.

Bu teşkilât bekçi adayı ve bekçiden teşekkül eder.

Bu teşkilâta ait kadrolar ile gelir ve giderleri il özel idare bütçesine bağlı ek bir bütçe ile tesbit edilir ve her türlü işlemleri usulüne göre bu idarelerce yürütülür.

MADDE 2. — Çarşı ve mahalle bekçi teşkilâtı, en büyük mülkiye âmirinin emrinde, genel zabıtaya yardımcı, silâhlı bir kuruluştur.

Emniyet teşkilâtı bulunan yerlerdeki bekçi kuruluşlarının meslekî âmiri, polisin ilçedeki en büyük âmiridir. Jandarmanın görev alanında bulunan belediye sınırları içindeki bekçi kuruluşlarının meslekî âmiri ise, ilçe jandarma birlik komutanıdır.

MADDE 3. — Çarşı ve mahalle bekçilerinin görevleri şunlardır :

A) Genel kolluk kuvvetlerinin derhal müdahalesine imkân bulunmayan acele ve zaruri hallerdeki görevleri,

1. Bir kimsenin can, mal ve ırzına saldırma ve tehditleri önlemek, saldıranları yakalamak,
2. Suç işlenirken veya işlendikten sonra, henüz izleri meydanda iken sanıkları yakalamak,
3. Kamu düzen ve güvenini bozacak mahiyetteki gösteri yürüyüş ve karışıklıkların yapılmasına karşı, genel kolluk kuvvetleri gelinceye kadar önleyici tedbirleri almak,
4. Adli kolluk işleriyle ilgili vakalarda delillerin kaybolmamasını sağlayan muhafaza tedbirlerini almak. (Bekçiler bu bendeki görevlerinin ifasında halkın yardımından da faydalanabilirler.)

B) Genel kolluk kuvvetlerine yardım yönünden görevleri :

1. a) Uyuşturucu maddeler yapılan, satılan veya kullanılan yerleri,
- b) Kumar oynanan genel ve herkese açık yerleri,
- c) Mıntakası dâhilinde gizli fuhuş yapanları,
- d) Mıntakası dâhiline gelen misafir ve yabancıları,
- e) Halkın sükûn ve istirahatini bozanları, saldıranları, delileri, rezalet çıkaracak derecede sarhoş olup başkalarını rahatsız edenleri,
- f) Mevzuat ve yetkili makamlarca tâyin edilen saatlerden sonra her ne şekilde olursa olsun, halkın rahat ve huzurunu bozacak surette açık ve kapalı yerlerde gürültü yapanları,
- g) Sokak, geçit ve meydanları tıkayarak trafiğe mâni olan taşıt ve araçlarını ve diğer engelleri,
- h) Yangın, deprem, su baskını gibi âfet ve tehlikelerle ilgili önbilgileri,

En kısa zamanda polis ve jandarma ve itfaiye teşkilâtına haber vermek ve önlenmesi gerekenleri önlemek,

2. Bölgeleri içinde bulunan dükkân, mağaza, ev, motorlu araç gibi malların korunmasında sahipleri tarafından noksan alınan tedbirleri tamamlattırmak,

3. Vazife saatleri içinde gördükleri, işittikleri, şüphe ettikleri şahsı veya hâdiseleri, istirahate geçmeden evvel bağlı bulunduğu en yakın kolluk kuruluşuna bildirmek,

4. Vazife saatleri içinde tahdid edilen mıntakasını fâsılasız surette dolaşmak,

GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN

Çarşı ve Mahalle bekçileri Kanunu

MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

C) Mahalle sakinlerinin istirahat, sağlık ve selâmetini sağlamak bakımından görevleri :

1. Yolda hastalanan, kazaya uğriyan, düşüp kalan ve genel durumu itibariyle yardıma muhtacolanlara yardım etmek,

2. Yollarda dolaşan kimsesizleri, sakatları, âcizleri ve çocukları bizzat yerlerine veya veli veya vasilerine teslim edilmek üzere en yakın kolluk kuruluşuna götürmek,

3. Bir semt, yer, yol, sokak veya şahıs sormak için başvurulara gerekli bilgiyi vermek,

4. Doğum, ölüm, hastalık, kaza, yangın veya âfet gibi önemli ve acele haller sebebiyle, yapılacak yardım isteklerinden gücü dâhilinde olanları öncelikle yerine getirmek,

5. — Büyük tehlike arz eden yangın ve su baskını gibi âfetlerde mahalle sakinlerine derhal bilgi vermek, görevli ekipler gelinceye kadar yerinde ve gerekli önleyici tedbirleri almak,

6. Kuduz hayvana raslandığında mümkün ise bunları tecrid ederek zararlarını ortadan kaldırmakla beraber belediyeyi haberdar etmek, bu suretle zararlarını ortadan kaldıramadığı takdirde itlâf etmek,

7. — Bulaşıcı ve salgın insan ve hayvan hastalıklarını en yakın kolluk kuruluşuna haber vermek,

8. Elektrik, su, havagazı, kanalizasyon gibi âmme tesislerinde vâkı ârızaları, sokaklara süpürüntü atanları, pis su dökenleri, inşaat ve tamirat yapanları, en yakın kolluk kuruluşuna bildirmek,

Bekçiler diğer kanunlarla genel zabıtaya tevdi edilen görevlerde zabıtaya yardımcı olurlar.

MADDE 4. — Çalışma süreleri ve fazla mesai ücreti hakkındaki genel hükümler saklı kalmak şartıyla çarşı ve mahalle bekçileri genel olarak güneşin batışı saatinden doğuşu saatine kadar vazife görürler. Güvenlik veya kamu düzeni bakımından gecikmede sakınca bulunan fevkalade hallerde vali ve kaymakamın vereceği emirlerle gündüz de çalıştırılabilir. Bunun dışında her ne suretle olursa olsun, gündüz çalıştırılmazlar.

MADDE 5. — Çarşı ve mahalle bekçileri 2559 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinde belirtilen hallerde silâh kullanabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Özlük işleri

MADDE 6. — Çarşı ve mahalle bekçisi olacaklarda aşağıdaki niteliklerin bulunması şarttır :

A) Türk vatandaşı olmak,

B) İlkokulu bitirmiş olmak,

C) Askerlik ödevini bitirmiş olup 30 yaşından yukarı olmamak,

D) Görevini yapmaya engel olabilecek bir hastalık veya sakatlığı bulunmadığı sağlık kurulu tarafından verilmiş raporlarla tesvik edilmiş olmak,

E) Ağır hapis veya 6 aydan fazla hapis veyahut affa uğramış olsalar bile zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanmak, dolanlı iflâs veya yüz kızartıcı başka bir fiilden dolayı hapis cezasından hükümlü bulunmamak,

F) Türk toplum telâkkillerine göre kötü şöhretli tanınmamak,

G) Kamu haklarından mahrum olmamak, kamu hizmetlerinden mahrumiyet cezası ile mahkûm bulunmamak.

MADDE 7. — Bekçiliğe giriş sınavla olur.

Sınav şekil ve usulleri İçişleri Bakanlığınca düzenlenecek bir yönetmelikle belirtilir.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 4. — Millet Meclisince kabul edilen 4 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisince kabul edilen 5 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisince kabul edilen 6 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisince kabul edilen 7 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

MADDE 8. — Çarşı ve mahalle bekçileri il ve ilçe merkezlerindeki en büyük meslekî âmirinin inhası ile vali ve kaymakamlarca aday olarak atanırlar.

MADDE 9. — Adaylık süresi 2 yıldır. Bu süre içinde açılacak kursu başarı ile bitirenlerden bir hizmet yılını tamamlamış olanların valilikçe asaleten tâyinleri yapılır. Kursta başarı göstere-miyenlerin ilişkileri kesilir.

İki yıl içinde kurs açılmadığı takdirde ehliyeti sabit olanların asaletleri tasdik olunur. Ve bu gibiler ilk açılacak kursa iştirak ettirilir.

MADDE 10. — Kursların süresi 3 aydan fazla olamaz.

Bekçilerin meslek içi eğitim ve yetişme esasları ile kursların açılma zamanı, yerleri, süresi ve kursa katılan bekçilere verilecek yolluk ve yevmiyeler genel hükümler esasları dairesinde, İçişleri Bakanlığınca düzenlenecek bir yönetmelikle belirtilir.

MADDE 11. — Bucaklarda görevli çarşı ve mahalle bekçilerinin bucak müdürü birinci, kaymakam ikinci derecede sicil âmiridir.

İlçe merkez sınırları içerisinde görevli Çarşı ve mahalle bekçilerinin en büyük meslekî âmiri birinci, kaymakam da ikinci derecede sicil âmiridir.

Çarşı ve mahalle bekçilerinin sicilleri ilçelerde ilgili dairelerince tutulur.

MADDE 12. — İl hudutları içindeki her beldede çalıştırılacak çarşı ve mahalle bekçilerinin adedi en büyük mülkiye âmirinin teklifi ve bunlara verilecek aylık ücretin miktarı beldele-rin özelliklerine göre 300 liradan az, 800 liradan çok olmamak üzere il genel meclislerince tesbit olunur.

MADDE 13. — Bekçi teşkilâtı mensuplarının aylık ücret dereceleri ve bunlara tekabül eden kadro sayıları il genel meclislerince tesbit olunur.

Tâyin ve terfiler bu derecelere göre düzenlenmiş kadrolara yapılır. Bir üst dereceye terfi edebilmek için bulunduğu derecede fiilen 3 (üç) yıl çalışmış ve olumlu sicil almış olmak, üst derecede açık kadro bulunmak şarttır.

Terfi hak kazananların açık kadro sayısından fazla olması halinde yarışma sınavı yapılır.

Aylık ücret derecelerinin tesbiti, terfilerin yapılaş şekli, bekçilerin hizmetlerinin değerlendirilişi tarzı bir yönetmelikle nizama bağlanır.

MADDE 14. — Çarşı ve mahalle bekçileri adayları ile 15 yıla kadar hizmeti olan bekçilerin 20, 15 yıldan fazla hizmeti olanların 30 gün yıllık izin hakkı vardır. Bu izin tâyinlerindeki usule göre verilir.

Meslekî âmirin mütalâası alınarak vali ve kaymakamlarca verilecek mâzeret izinleri bir yıl içinde 10 günden fazla olduğu takdirde yıllık izne mahsubedilir.

Emniyet Teşkilâtı Kanununun 61 nci maddesine göre bekçi ve bekçi adaylarına haftada birgün dinlenme izni verilir.

MADDE 15. — Bekçi teşkilâtı mensuplarından üstün başarı gösteren bekçiler takdirname ile taltif edilirler.

Hayatını tehlikeye koyacak şekilde üstün başarı gösteren bekçilere, yılda en çok üç defa aylık ücretleri tutarı kadar ikramiye verilebilir.

Takdirname ve ikramiyeler, İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikte gösterilen esaslara göre, meslekî âmirin teklifi ve vali veya kaymakamın tasvibi ile verilir.

MADDE 16. — Çarşı ve mahalle bekçileri 60 yaşına kadar çalıştırılabilir.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 8. — Millet Meclisince kabul edilen 8 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Millet Meclisince kabul edilen 9 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Millet Meclisince kabul edilen 10 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Millet Meclisince kabul edilen 11 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Millet Meclisince kabul edilen 12 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Millet Meclisince kabul edilen 13 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Millet Meclisince kabul edilen 14 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Millet Meclisince kabul edilen 15 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Millet Meclisince kabul edilen 16 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

MADDE 17. — Çarşı ve mahalle bekçileri işten birlikte veya kamu hizmetlerini aksatacak şekilde münferiden çekilemeyecekleri gibi, sendika kuramaz, kurulmuş sendikalara iştirak edemez, siyasi parti ve teşekküllere giremez, siyasi faaliyette bulunamaz ve grev yapamazlar.

MADDE 18. — Çarşı ve mahalle bekçileri vazifelerini aksatacak veya menfi yönde etkiliyecek şekilde ticaret ve kazanç getirici faaliyetlerde bulunamazlar.

MADDE 19. — Çarşı ve mahalle bekçilerinin vazifeleriyle ilgili olarak riayet etmeleri gereken hususlar İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

Bunlar hakkında Emniyet Teşkilâtı mensuplarına uygulanan disiplin hükümleri uygulanır.

MADDE 20. — Çarşı ve mahalle bekçileri, işe alınmaya mâni suçlardan birini işledikleri takdirde atanmalarındaki usule göre işten çıkarılırlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Malî hükümler

MADDE 21. — İl içindeki beldelerin tamamına ait çarşı ve mahalle bekçileri kadroları ile bu teşkilâtın her türlü ihtiyaçlarına ait teklifler, ilçelerden gelecek isteklerle beldelerin özellikleri de göz önünde bulundurularak Emniyet Müdürlüğüne hazırlanıp valilik kanalı ile zamanında özel idareye intikal ettirilir.

MADDE 22. — Bekçi teşkilâtı mensuplarının aylık ücretleri, çalıştıkları ayın sonunda bağlı buldukları il veya ilçenin özel idaresince usulüne göre ödenir.

4 ncu maddede zikri geçen vazife süresi içindeki çalışma şekli ve zamanı ile fevkalâde hallerde ödenecek fazla mesai ücretinin ödeniş şekil ve şartları İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikte düzenlenir.

MADDE 23. — Bekçi teşkilâtı ve mensupları için alım - satım ve çeşitli harcamalar özel idarelerin tabi olduğu mevzuat içinde yürütülür.

MADDE 24. — Özel idarelerce çeşitli kanunlara göre ödenmekte olan kanuni payların hesabında bekçi paraları geliri ayrıkt tutulur.

MADDE 25. — Bekçi paraları yalnız bekçi teşkilâtı hizmetlerine harcanır ve yılı içinde harcanmayan miktar ertesi yıla bekçi parası olarak devredilir.

MADDE 26. — Bekçi teşkilâtı gelir ve giderleri ek bütçenin aid olduğu tertiplerinde gösterilir.

MADDE 27. — İl özel idarelerinin her beldeye ait bekçi teşkilâtı giderlerini karşılamak ve ö nisbette tahakkuk ettirmek üzere, belde hudutları içerisindeki meskenlerin kiracılarından, kira münasebeti yoksa şağillerinden, sair hallerde maliklerinden alacakları bekçi parası ayda 10 lirayı aşamaz, ancak ticarethane ve iş yerlerinden, bu yerlerin emsali rayiç kiralaları, mükellefin malî gücü, bekçi teşkilâtının ihtiyacı ve mahallî özellikler nazara alınmak suretiyle ayda 300 lirayı aşmamak üzere bekçi parası alınabilir.

Bu kanunun uygulanmasında mesken, her şahıs veya ailenin ikamet ettiği bina veya bina bölümleridir.

Bu maddenin uygulanması İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 17. — Millet Meclisince kabul edilen 17 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Millet Meclisince kabul edilen 18 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Millet Meclisince kabul edilen 19 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Millet Meclisince kabul edilen 20 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21. — Millet Meclisince kabul edilen 21 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 22. — Millet Meclisince kabul edilen 22 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Millet Meclisince kabul edilen 23 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Millet Meclisince kabul edilen 24 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 25. — Millet Meclisince kabul edilen 25 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 26. — Millet Meclisince kabul edilen 26 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 27. — Millet Meclisince kabul edilen 27 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 28. — Mükelleflerden alınacak bekçi paralarının tahakkukunda, belde sınırı içinde bulunan ve çarşı ve mahalle bekçilerinin korumakla mükellef olduğu bilûmum mesken, müessese, depo, ticarethane ve işyerleri ile benzerleri esas tutulur.

MADDE 29. — Bir mesken veya işyerinin bekçi parası mükellefi kirada olan yerlerde kiracısı, kira münasebeti yoksa şağili, sair hallerde malikidir.

Bina maliki ile şağilleri arasında yapılacak özel anlaşma hükümleri idareyi bağlamaz.

MADDE 30. — Mesken ve işyerlerinin bekçi parası, her yıl Ekim ayında, takdir ve tevzi komisyonları tarafından, mahallin mülkiye âmirince verilecek 33 ncü maddede belirtilen listeler üzerine mahallen gerekli incelemeler yapılarak, mesken ve işyerlerinin emsali rayiç kiralaları, malik veya şağillerinin malî durumu ve mahallî özellikler göz önünde tutularak aylık ve yıllık olarak tevzi olunur.

MADDE 31. — Vali veya kaymakam tarafından, özel idare memurları arasından tâyin edilecek bir memurun başkanlığında, belediye meclisinden bir üye, bulunan yerlerde ticaret, sanayi odasından veya esnaf teşekküllerinden bir üye ve mahallesi muhtarının iştiraki ile yeteri sayıda, bekçi paralarını takdir ve tevzi komisyonu kurulur.

Belediye meclisi ve ticaret, sanayi odası kendi üyeleri arasından bu maksatla bir yıl süre için komisyon sayısı kadar asil ve yedek üye seçerler.

Mahalle muhtarı bulunmadığı takdirde mülkiye âmirince ihtiyar heyetinden seçilecek bir üye komisyona katılır.

İl içindeki her beldenin takdir ve tevzi komisyonları üyelerine, bu beldelerin iktisadi ve sosyal özellikleri göz önünde bulundurulmak ve günde 25 liradan çok olmamak üzere verilecek ücret, il genel meclisi tarafından özel idare bütçesi ile tesbit edilir ve ilgili tertibine konur.

Üyelere fiilen çalıştıkları günler için ücret verilir. Şu kadar ki, komisyon üyeleri 33 ncü ve 34 ncü maddelerde belirtilen takdir ve tevzi işini âzami bir ay içinde bitirmekle yükümlüdürler. Bu süre içinde her hangi bir sebeple işini bitirmiyen komisyonun üyeleri en kısa zamanda işi tamamlamaya mecbur olup, bir aydan fazla süren çalışmalarını için kendilerine ücret ödenmez.

MADDE 32. — Bekçi paralarını takdir ve tevzi komisyonları başkan ve üyeleri vazifeye başlamadan önce il veya ilçe idare kurulları huzurunda aşağıdaki şekilde yemin ederler :

«Komisyonda çalışacağım süre zarfında tam mânasiyle vicdan ve kanaatim icaplarına tabi kalacağıma, gerek bekçi teşkilâtı gerek mükellef haklarını bir tutacağıma, bekçi paralarının takdirinde de her hangi bir tarafa eğilim suretiyle görevimi kötüye kullanmayacağıma namusum üzerine yemin ederim.»

MADDE 33. — Teşkilâtın meslekî âmirleri her yıl en geç Eylül ayının birinci günü bekçi parası tahakkukuna esas olacak mesken ve işyerlerinin sokak ve kapı numaralarının, kiracılarının veya şağillerinin, bulunmadığı takdirde maliklerinin ad ve soyadlarını ihtiva eden listeleri mahallin en büyük mülkiye âmirine tevdi ederler.

Mahallî mülkiye âmirleri bu listeleri bir hafta içinde bekçi paralarını takdir ve tevzi komisyonlarına verirler.

Yılı içindeki değişiklikler için de süre kaydı aranmaksızın aynı usul uygulanır.

Özel idare memurları da her sene bina yoklama neticelerini mahallin kolluk âmirlerine bildirmekle görevlidirler.

MADDE 34. — Bekçi paralarını takdir ve tevzi komisyonları tarafından hazırlanacak takdir ve tevzi listeleri, mülki âmirlikçe, Kasım ayının birinci günü mükelleflerin görebilecekleri yerlerde 15 gün müddetle asılmak suretiyle ilân olunur. İlân keyfiyeti ve yeri mûtat vasıtalarıyla mükelleflere duyurulur.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 28. — Millet Meclisince kabul edilen 28 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 29. — Millet Meclisince kabul edilen 29 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 30. — Millet Meclisince kabul edilen 30 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 31. — Millet Meclisince kabul edilen 31 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 32. — Millet Meclisince kabul edilen 32 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 33. — Millet Meclisince kabul edilen 33 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 34. — Millet Meclisince kabul edilen 34 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Takdir ve tevzi edilen bekçi paralarına yapılacak itirazlarda özel idarelerin diğer vergilerindeki usul ve esaslar uygulanır. İtiraz, bekçi parasının fazla tahakkuk ettirildiği iddia olunan kısma raci olup, tarhiyatın ihtilâflı olmıyan kısmının tahsilini durdurmaz.

MADDE 35. — İtirazın incelenmesi sonunda kesinleşmiş olan tahakkuklar özel idareye bildirilir.

Bu tahakkuk cetvelleri üzerine yapılacak tahsilâtın yılda 4 taksitten fazla olmamak üzere taksit zamanları, süreleri her ilin özellikleri göz önüne alınarak il genel meclislerince bütçe kararı ile tesbit ve usulüne göre ilân olunur.

Bekçi paralarının tahsilinde 6183 sayılı Âmme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki Kanun hükümleri uygulanır.

MADDE 36. — Bekçi parası tahakkukunda bu kanunun 38 nci maddesindeki istisnalar dışında muafiyet tanınmaz.

MADDE 37. — Bekçi teşkilâtı hizmetleri ile ilgili her türlü harcamaların tahakkuk memuru, bekçilerin ile ve ilçe merkezlerindeki en büyük meslekî âmiridir.

MADDE 38. — 4 Temmuz 1931 gün ve 1837 sayılı Bina Verigsi Kanununun 3 nü maddesinde belirtilen daimî muafiyete tabi binların malik veya şağilleri ile takdir ve tevzi komisyonlarına, fakirlik hali tevsiken tesbit edilenlerden bekçi parası alınmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ceza hükümleri

MADDE 39. — Bekçi teşkilâtına aid olup, kendisine teslim edilmiş bulunan araç, gereç, teçhizat ve eşyayı zâyi, tahrip veya temellük edenler veya bunları tahsis olundukları mahal ve maksat dışında kullananlar, kullanılmasına sebebolarlar veya emir verenler hakkında Türk Ceza Kanununun, Devlet malları aleyhine işlenen suçlar ile ilgili maddeleri uygulanır.

MADDE 40. — Çarşı ve mahalle bekçileri vazifelerinden mütevellit veya bu vazifelerini ifa sırasında işledikleri suçlardan dolayı Memurin Muhakemat Kanununa tabidirler.

MADDE 41. — Çarşı ve mahalle bekçileri zabıta hizmet ve görevleri dışında her ne suretle olursa olsun çalıştırılmazlar.

MADDE 42. — Görevini ifa sırasında bekçilere karşı suç işleyenler, genel zabıta mensuplarına karşı suç işleyenler gibi ceza görürler.

Bekçi teşkilâtına ait her türlü mal ve kıymetler hukukî ve cezai bakımından Devlet malı hükmündedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli hükümler

MADDE 43. — Bekçi adayı, bekçi, bekçibaşı ve büro hizmetlerini yürütmekle görevli personel hakkında 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümleri uygulanır ve 29 Nisan 1330 tarihli Kanuna göre çalıştırılan bekçiler hakkında da 506 sayılı Kanun ile tanınmış haklar devam eder.

Bekçi ve bekçibaşılar 55 yaşını doldurdukları takdirde yaşlılık aylığından yararlanabilirler, bunlar hakkında 506 sayılı Kanunun 60 ncı maddesinin (A) fıkrasının (a) bendindeki 60 yaşını doldurmuş olmak şartı aranmaz.

MADDE 35. — Millet Meclisince kabul edilen 35 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 36. — Millet Meclisince kabul edilen 36 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 37. — Millet Meclisince kabul edilen 37 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 38. — Millet Meclisince kabul edilen 38 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 39. — Millet Meclisince kabul edilen 39 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 40. — Millet Meclisince kabul edilen 40 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 41. — Millet Meclisince kabul edilen 41 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 42. — Millet Meclisince kabul edilen 42 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 43. — Millet Meclisince kabul edilen 43 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

MADDE 44. — Bekçi teşkilâtı ve mensuplarının araç, gereç, malzeme ve teçhizatı ile kıyafet masrafları özel idare bütçesine ek bekçi bütçesinden karşılanır.

Bu hükmün uygulanma şekli ve tabanca ve mermilerin ve kıyafetin standardı İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikte belirtilir.

MADDE 45. — Bu kanunda sözü geçen yönetmelikler, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 3 ay içinde yürürlüğe konur.

GEÇİCİ MADDE 1. — İntibak şekil ve esasları valinin veya görevlendireceği vali muavini-nin başkanlığında emniyet müdürü, il jandarma komutanı, özel idare müdürü, ve il daimî komisyon üyelerinden birinin katılımı ile kurulacak bir kurul tarafından tesbit edilir ve uygulanmak üzere atamaya yetkili âmirlere bildirilir.

Şu kadar ki, intibak suretiyle verilecek ücret, halen ödenmekte olan ücretten aşağı olamaz.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 29 Nisan 1330 tarihli Çarşı ve Mahallât Bekçileri hakkındaki Kanuna göre çalıştırılan bekçibaşı, bekçi, bekçi adayı ve bekçi bürosu personelinden iki seneden fazla fâsılasız hizmeti bulunanların bu kanunda belirtilen tahsil şartını haiz olmasalar dahi kesin olarak intibakları yapılır.

İki seneden az hizmeti bulunanlardan ilkökul mezunu ve 60 yaşını geçmemiş olanların aday olarak intibakları yapılır ve bunlar hakkında bu kanunun 9 ncu maddesi hükmü uygulanır.

Bu intibaklar atamaya yetkili âmirlerce yapılır.

İntibak sırasında 60 yaşını doldurması sebebiyle ilişiği kesilenlerden, fâsılasız 5 seneye kadar (5 sene dâhil) hizmeti olanlara 2 500 lira, 10 seneye kadar (10 sene dâhil) hizmeti olanlara 4 000 lira, 10 seneden fazla hizmeti olanlara da 5 000 lira tazminat verilir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte çarşı ve mahallât bekçi teşkilâtına ait her türlü taşınır, taşınmaz mallar ve kıymetlerle, para ve alacaklar, borç ve taahhütler ve teçhizat, elbiseler ve araçlar, bekçi hizmetlerinde kullanılmak kaydıyla il özel idarelerine devredilir.

25 Nisan 1966 tarihine kadar tahakkuk etmiş bekçi ücretleri ve bakayası da 6183 sayılı Âmmeye Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanuna göre il özel idarelerince tahsil edilir ve ek bekçi teşkilâtı bütçesine irat kaydolunur.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte il genel meclisleri toplantı halinde değilse, bu kanunla il genel meclisine verilmiş olan görev ve yetkiler bir defaya mahsus olmak üzere il daimî encümenlerince ifa olunur.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte belediye meclisleri toplantı halinde değilse takdir ve tevzi komisyonuna seçilecek asıl ve yedek belediye meclisi üyeleri belediye encümenince seçilir.

Ticaret odaları meclisi toplantı halinde değilse, bu kuruldan seçilecek asıl ve yedek üye ticaret odası üyeleri arasından oda yönetim kurulunca seçilir.

GEÇİCİ MADDE 6. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği yıla mahsus olmak üzere bekçi paraları tahakkuk ve tahsil edilinceye kadar bekçi teşkilâtı mensuplarına verilecek ücretler, mevcut bekçi paraları ile karşılanamazsa bilâhara mahsubu yapılmak üzere il özel idarelerince aylık ve ücret tertiplerinden ödenir.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

MADDE 44. — Millet Meclisince kabul edilen 44 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 45. — Millet Meclisince kabul edilen 45 nci madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen geçici 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen geçici 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen geçici 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Millet Meclisince kabul edilen geçici 4 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Millet Meclisince kabul edilen geçici 5 nci madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 6. — Millet Meclisince kabul edilen geçici 6 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

GEÇİCİ MADDE 7. — Çarşı ve mahalle bekçi teşkilâtı mensuplarının aylıkları ve her türlü özlük hakları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre iktisabettikleri bircümle haklar, 24 . 4 . 1966 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar aynen devam eder.

Yukardaki fıkrada zikredilen haklara ait intibaklar 24 . 4 . 1966 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yapılır.

GEÇİCİ MADDE 8. — Bütçelerinin aylık ve ücret tertiplerinde ödenek bulunmaması sebebiyle bekçi ücretlerini ödiyemiyen özel idareler borçlanmak suretiyle bekçi ücretlerini ödemişlerse borçlanılan miktar geçici 6 ncı maddenin 1 nci fıkrasındaki hükme göre tahsil edilen bekçi parasından alınmak suretiyle mahsubedilir.

MADDE 46. — 29 Nisan 1330 tarihli Çarşı ve Mahallât Bekçileri hakkındaki Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 47. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 48. — Bu kanun hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

GEÇİCİ MADDE 7. — Millet Meclisince kabul edilen geçici 7 nci madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 8. — Millet Meclisince kabul edilen geçici 8 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 46. — Millet Meclisince kabul edilen 46 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 47. — Millet Meclisince kabul edilen 47 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 48. — Millet Meclisince kabul edilen 48 nci madde aynen kabul edilmiştir.

